

Verdroogde potgrond door uitvloeier weer goed nat

Uitgedroogde potgrond neemt moeilijk weer water op, maar omdat droog telen voor veel telers wel belangrijk is, geeft dat problemen. Bovendien klaagt de eindafnemer als hij de grond niet meer nat krijgt. Het toevoegen van kleiprodukten staat de laatste jaren sterk in de belangstelling om de waterhuishouding in potgrond te verbeteren. Een alternatief voor klei is het mengen van uitvloeier door de potgrond. In het buitenland is hiermee goede ervaring opgedaan.

Florentine Jagers op Akkerhuis

De meeste potgrond heeft van nature de eigenschap makkelijk uit te drogen en weer moeilijk water op te nemen. Dit wordt in de eerste plaats veroorzaakt door de grote poriën in potgrond. Hierdoor sijpelt water makkelijk weg en kan het moeilijk weer worden opgezogen. Anderzijds is het een gegeven dat veel potgrondsoorten enigszins waterafstotend zijn doordat de afbraakproducten van schimmels in veen vaak wasachtige stoffen bevatten. Deze vormen een heel dun vettig laagje over de gronddeeltjes.

In de praktijk zijn er verschillende methoden om het wateropnemend vermogen van potgrond te verbeteren. Dat zijn het toevoegen van kleideeltjes of kokosgruis of het vermengen van potgrond met een kleine hoeveelheid uitvloeier.

De kleitoepassing staat de laatste jaren in de belangstelling omdat klei ook een positief effect heeft op de buffering van voedingselementen. De fijne kleideeltjes verlagen het poriënvolume en daardoor wordt het watervasthoudend vermogen van potgrond groter. Kokosgruis heeft een vergelijkbaar effect.

Kwekers die droog telen, melden dat zij door de kleitoevoeging goede resultaten behalen omdat herbevochtiging makkelijker is. De Stichting RHP (Regeling Handels Potgronden) heeft richtlijnen opgesteld voor het toevoegen van klei aan potgrond.

Afwasmiddel op een vet bord

Het toevoegen van een uitvloeier aan potgrond om de waterhuishouding te verbeteren, gebeurt in Nederland ook wel, maar is een minder bekende oplossing. In de Verenigde Staten en in Duitsland bijvoorbeeld is het gebruik van uitvloeier in potgrond veel gangbaarder. Uitvloeiers die voor dit doel worden gebruikt, zijn organische verbindingen die hetzelfde effect hebben op de wasachtige laag rond de gronddeeltjes als afwasmiddel op een vet bord. Het mengen van een paar druppels uitvloeier door de potgrond lost het vetlaagje om de gronddeeltjes op en het water blijft beter aan de gronddeeltjes hangen. De RHP heeft op dit moment onderzoek lopen naar het effect van uitvloeiers op de waterhuishouding van potgrond. Ook worden de eigenschappen van verschillende uitvloeiers vergeleken.

Nederlandse potgrondleveranciers kunnen tegenwoordig allerlei mengsels op maat leveren, die voldoen aan de specifieke wensen van een gewas. Sommige leveranciers mengen uitvloeiers door de potgrond. Middelen die daarvoor worden gebruikt, zijn onder andere Fiba-Zorb, Neodol en WMC. Er wordt dan 200 tot 250 g uitvloeier per kuub grond gemengd. De prijs van deze toevoeging varieert van € 5 tot € 12 per kuub.

Volgens Ivo Breugelmans van EGO Potgrond in Bleiswijk maakt het niet veel uit welke uitvloeier telers toevoegen aan de potgrond. Hij zegt dat het bij opkweekbedrijven vrij gangbaar is om uitvloeiers toe te voegen aan potgrond voor pluggen van zaad- en stekvermeerdering. Volgens de potgrondleverancier is het toevoegen van uitvloeier makkelijk en het verbetert de waterhuishouding. Met name voor zaad en kiemplanten is dit belangrijk want deze zijn immers erg gevoelig voor uitdroging. Door de uitvloeier in het potgrondmengsel is dit risico minder groot. Als telers jonge plantjes overplanten naar een

ander groeisubstraat is het belangrijk dat de wortelkluif vochtig blijft en het water niet wordt weggetrokken.

Droge potnarcissen

De firma P. Nelis in Heemstede, kweker en exporteur van onder andere Tête à Tête en hyacint-op-pot, laat sinds kort uitvloeier mengen door de potgrond. Rob Huisman, verantwoordelijk voor de teelt bij dit bedrijf, vertelt dat er met name uit Duitsland klachten kwamen over de potnarcissen die te droog waren en dat de potjes niet meer te bevochtigen waren. In verband met pythium is het zaak om Tête à Tête niet te nat te telen. De suggestie om uitvloeier door de potgrond te mengen, kwam van de potgrondleverancier. Huisman: „We hebben wat proefjes gedaan en dat zag er goed uit. We konden droog telen en de potjes waren weer makkelijk nat te maken. Nu laten we door alle potgrond uitvloeier mengen. Voor de hyacint gebruiken we dezelfde potgrond." Hij meldt dat er tot nu toe nog geen respons is van de eindafnemer.

De RHP heeft op dit moment onderzoek lopen naar het effect van verschillende uitvloeiers op de waterhuishouding van potgronden. Hans Verhagen van de RHP vertelt dat de organisatie overweegt om een aantal uitvloeiers onder het keurmerk te brengen. „Daarvoor moeten wij de effecten van de verschillende uitvloeiers kennen. We hopen nu een antwoord te krijgen welke schadelijke effecten we kunnen verwachten en wat de beste dosering is. Verder willen we ook weten wat het effect is van een gecombineerde toevoeging aan een potgrondmengsel van uitvloeier en klei of perliet." Verhagen concludeert dat het toevoegen van een uitvloeier aan potgrond zeker positief bijdraagt aan een goede waterhuishouding, maar dat dat voor het ene potgrondmengsel belangrijker is dan voor het andere.

Samenvatting

In het buitenland staat het toevoegen van uitvloeier aan potgrond in de belangstelling. In Nederland is dit bij opkweekbedrijven ook vrij gangbaar. Deens onderzoek heeft uitgewezen dat voor potplanten op een eb/vloed-systeem het toevoegen van uitvloeier interessant kan zijn. In de Verenigde Staten gebruiken perkgoedtelers potgrondmengsel met uitvloeier.

Perkgoed ook gebaat bij uitvloeier?

Ook voor perkgoed is het goed om uitvloeier toe te dienen aan de potgrond volgens Kevin Handreck van Society for Growing Australian Plants (SGAP). Hij schrijft op internet dat perkgoed als het uitgeplant wordt in de tuin te maken krijgt met gronddeeltjes die het water wegtrekken uit de wortelkluif. De wortelkluif in potgrond is veenachtig en dus meer waterafstotend dan de buitengrond. Volgens Handreck komt het de kwaliteit van perkgoed ten goede als telers uitvloeier aan de potgrond toedienen.

Wim Hazeu, voorzitter van de landelijke gewascommissie eenjarige zomerbloemen, zegt dat hij de theorie kan volgen, maar dat Nederlandse perkgoedtelers geen uitvloeier toevoegen aan de potgrond. “Er zijn in Nederland veel goede potgrondmengsels op de markt. Telers van eenjarigen moeten oppassen dat ze niet te nat telen. Luchtige mengsels hebben dan ook de voorkeur. Op dit moment staat vooral klei als toevoeging aan potgrond ter verbetering van de waterhuishouding sterk in de belangstelling” Hazeu wijst erop dat een te nat product in het handelskanaal snel tot schade leidt. Hij concludeert dat het toevoegen van uitvloeier aan potgrond natuurlijk ook een kostenaspect heeft. “Zo lang niet is aangetoond dat dit de kwaliteit en de prijs ten goede komt, lijkt het me niet zinvol om uitvloeier toe te voegen. Het belangrijkste voor een goed eindresultaat blijft dat de consument niet zomaar de plantjes uitplant in de tuin, maar dat hij ook voldoende water geeft.”

Uitkomst voor Deense droogtestress

In Denemarken staat het toevoegen van uitvloeiers aan potgrond in de belangstelling. De Deense potplantentelers zijn op zoek naar alternatieven voor chemische groeiremmers omdat deze steeds minder mogen worden toegepast. Een van de methoden die momenteel opgang maakt, is het remmen van de lengtegroei door planten bloot te stellen aan droogtestress. Als echter met dit doel in het achterhoofd de grond wordt uitgedroogd tijdens de teelt is het wel noodzakelijk dat deze ook weer makkelijk kan worden bevochtigd. Een uitvloeier zou daarom uitkomst kunnen bieden. Op het Deense proefstation voor de glastuinbouw zijn vorig jaar proeven gedaan om het effect van twee soorten uitvloeiers (Fiba-Zorb en Neodol) en twee kleiprodukten (gegranuleerde en poederklei) te vergelijken op het herbevochtigen van uitgedroogde potgrond. De proeven werden gedaan met potroos, cycloos, osteospermum en exacum die via eb/vloed (in 25 minuten naar 2 cm) werden bevochtigd nadat de planten slap hingen. De onderzoekers concludeerden dat een paar druppels uitvloeier een veel snellere en betere herbevochtiging gaf dan de kleiprodukten. Zij stellen dat dit de homogeniteit van de partij ten goede komt, omdat planten aan de rand en in het midden even snel weer water tot hun beschikking hebben. In de proef met osteospermum werd ook eenmaal een bespuiting met Cycocel uitgevoerd. Tot grote schrik van de onderzoekers was het effect van de Cycocel-behandeling veel krachtiger indien er uitvloeier in de potgrond aanwezig was. De verklaring hiervoor is dat de wortels veel meer remstof opnemen als deze gemengd worden met uitvloeier in de potgrond. De onderzoekers waarschuwen nadrukkelijk voor dit risico.

Vlakblad voor de bloemisterij 10 (2003)